

สารทมิสก

ฉบับที่ 7 : ปีที่ 3

กรกฎาคม 2538

ISSN 0858-6993

สำเนา

พระราชดำรัส

รัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

วันจันทร์ที่ 10 กรกฎาคม 2538

บัดนี้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เสร็จสิ้นลง และมีการเรียกประชุมรัฐสภา พุทธศักราช 2538 ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดประชุมรัฐสภา เพื่อให้ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ ต่อไป

สมาชิกรัฐสภาคือผู้ได้รับมอบหมายจากประชาชน ให้มาปรึกษาหารือกันบริหารประเทศ ให้การปกครองดำเนินไปตามวิถีทางแห่งระบอบประชาธิปไตย และให้บังเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชาติบ้านเมือง การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกแห่งรัฐสภานี้ จึงมีผลโดยตรงต่อความเจริญมั่นคงของประเทศ และสุขทุกข์ของประชาชน ขอให้ทุกคนได้ตระหนักถึงความสำคัญและความรับผิดชอบในภาระอันใหญ่ยิ่งดังกล่าว แล้วร่วมมือปรองดองกันปฏิบัติภารกิจทั้งปวงโดยเต็มสติกำลังปัญญาความสามารถ ด้วยความสุจริตเที่ยงตรง ด้วยความอดทนอดกลั้นอันสูงส่งรอบคอบ ประกอบด้วยเหตุผลอันถูกต้องตามหลักนิติธรรมและคุณธรรม เพื่อให้งานของชาติดำเนินก้าวหน้าไปจนบรรลุผลเลิศบังเกิดประโยชน์อันสมบูรณ์ทุกด้าน

ขออวยพรให้การดำเนินงานของรัฐสภาเป็นไปโดยเรียบร้อย สัมฤทธิ์ผลเป็นความผาสุกสวัสดิ์ และความวัฒนาถาวรแห่งราชอาณาจักรและประชาชนชาติไทย ขอให้ทุกคนที่ประชุมร่วมกันอยู่ ณ ที่นี้ ประสบแต่ความสุขความเจริญทุกเมื่อทั่วหน้ากัน

สำเนาถูกต้อง

นายพันศักดิ์ อ่อนดีกุล

(นายพันศักดิ์ อ่อนดีกุล)

สำนักพระราชเลขานุการ

10 กรกฎาคม 2538

ภาพข่าว

เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2538 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดประชุมรัฐสภา ณ พระที่นั่งอเนกานุสรณาราม โดยมี องคมนตรี สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะรัฐมนตรี บรรดาทูตานุทูต และข้าราชการ เข้าร่วมในพิธีโดยพร้อมเพรียงกัน

วันที่ 10 กรกฎาคม 2538 ๑พณฯ ประธานวุฒิสภา พร้อมทั้งวุฒิสมาชิก และข้าราชการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ตลอดจนผู้มีจิตศรัทธาได้พร้อมใจกันร่วมบริจาคเงินประมาณ 763,000 บาท เพื่อกอพระราชทานชุดเกล้าฯ ถวายเงิน โดยเสด็จพระราชกุศลนาคารถไฟ - กระบี่ เพื่อเกษมศรรย์ ตามพระราชดำริ โดย นายทวีศักดิ์ เสดสะเวช อธิบดีกรมการคลัง เป็นผู้รับมอบเงิน

วันที่ 3 กรกฎาคม 2538 ฯพณฯ ประธานวุฒิสภา รองประธานวุฒิสภา สมาชิกวุฒิสภา เลขาธิการวุฒิสภา พร้อมด้วยข้าราชการได้ร่วมใจกันทำบุญตักบาตร พระภิกษุจำนวน 150 รูป เพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ให้ทรงหายจากอาการพระประชวร ทรงเกษมสวัสดีทั้งพระราชหฤทัยและพระวรกาย

วันที่ 21 กรกฎาคม 2538 ฯพณฯ ประธานวุฒิสภา พร้อมทั้งสมาชิกวุฒิสภา เลขาธิการวุฒิสภาและข้าราชการได้นำพวงมาลาไปถวายบังคมพระบรมศพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในนามวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง

กรรมการ

ศึกษาดูงานต่างประเทศ

คณะกรรมการการบริหารและการยุติธรรม วุฒิสภา โดยนายสรรเสริญ ไกรจิตติ รองประธานคณะกรรมการเป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยกรรมการและนักวิชาการการประจำคณะกรรมการ รวม 10 คน ได้เดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับโครงสร้างและระบบการดำเนินงานขององค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ณ ประเทศมาเลเซีย ระหว่างวันที่ 26 - 29 กรกฎาคม 2538

ในโอกาสเดินทางไปศึกษาดูงานในครั้งนั้น คณะกรรมการฯ ได้พบปะบุคคลสำคัญๆ พร้อมทั้งรับฟังการบรรยายสรุปเกี่ยวกับระบบ โครงสร้าง การดำเนินงานขององค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนแนวทางในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางอาญาและทางแพ่ง รวมทั้งเยี่ยมชมหน่วยงานที่ดำเนินงานด้านกระบวนการยุติธรรม ดังนี้

ศึกษาดูงานต่างประเทศ

ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ คณะกรรมการฯ ได้เข้าเยี่ยมชมและสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลสำคัญ ๆ เช่น Datuk Mohamed Nazri Bin Abd. Aziz รัฐมนตรีช่วยในสำนักนายกรัฐมนตรี Tan Sri Dato' Hj. Mohd. Eusoff Bin Chin ประธานศาลสหพันธรัฐมาเลเซีย Tan Sri Dato' Hj. Lamin bin Hj. Mohd. Yunus ประธานศาลอุทธรณ์ และในโอกาสนี้คณะกรรมการฯ ได้เข้าศึกษาดูงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม เช่น ฝ่ายการข่าว กระทรวงกลาโหมได้รับฟังการบรรยายสรุปเกี่ยวกับโครงสร้างของหน่วยงาน แนวทางการพัฒนาและป้องกันประเทศลดจนความสัมพันธ์และความร่วมมือทางทหารระหว่างประเทศมาเลเซียและประเทศไทย กรมการกฎหมาย สำนักนายกรัฐมนตรี กรมการฝึกอบรมกฎหมายและตัดสินคดี สำนักงานอนุญาโตตุลาการ

ณ รัฐปีนัง คณะกรรมการฯ ได้เข้าเยี่ยมชมและสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับ Dato Abdul Bin Mohd. ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลปีนัง และ Tan Sri Dr. Koh You Khoo ผู้ว่าการรัฐของปีนัง

ผลที่ได้รับจากการเดินทางไปศึกษาดูงานในครั้งนั้น คณะกรรมการฯ จะได้รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมไว้ประกอบการพิจารณาศึกษาวิจัยของคณะกรรมการต่อไป

การมาเยือน

นายเจาจื้อ เลขาธิการคณะกรรมการการประจําสภาประชาชนแห่งชาติของสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ตามคำเชิญของ ฯพณฯ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา ระหว่างวันที่ 19 - 26 กรกฎาคม 2538 ระหว่างการพํานักอยู่ในประเทศไทยบุคคลสำคัญดังกล่าวได้มีโอกาสเข้าเยี่ยมชมการะ ฯพณฯ นายบุญเหลือ ประเสริฐสุวรรณ ประธานสภาผู้แทนราษฎร และหม่อมราชวงศ์ เกษมสโมสร เกษมศรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ นอกจากนี้จาก ฯพณฯ ประธานวุฒิสภา ซึ่งได้เป็นเจ้าภาพเลี้ยงอาหารค่ำรับรองอย่างเป็นทางการ ณ บ้านสวน จังหวัดนนทบุรี วัตถุประสงค์ของการเดินทางมาเยือนครั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกันอันจะนํามาถึงความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดของประเทศทั้งสองโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับสถาบันนิติบัญญัติของไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีความใกล้ชิดกันและได้แลกเปลี่ยนการเยือนในระดับต่าง ๆ สม่าเสมอตลอดสองทศวรรษที่ผ่านมา ระหว่างการสนทนากับ ฯพณฯ ประธานวุฒิสภา นายเจาจื้อ ได้นําคำความปรารถนาดีจาก นายเฉียว ลือ ประธานคณะกรรมการการประจําสภาประชาชนแห่งชาติ (รัฐสภา) ของจีน มามอบให้ พร้อมทั้งได้เชิญให้ประธานวุฒิสภา เดินทางไปเยือนจีนในอนาคตอันใกล้

นอกจากการพํานักอยู่ในกรุงเทพฯ เป็นเวลาสามวันแล้ว นายเจาจื้อ ยังได้มีโอกาสเดินทางไปยังขอนแก่นและเยือนเมืองพัทยา และจังหวัดเชียงใหม่ ก่อนเดินทางกลับสาธารณรัฐประชาชนจีน

การมาเยือน

ฯพณฯ นายหยัน จุ้น ประธานสภาประชาชนแห่งมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ระหว่างวันที่ 23 - 29 กรกฎาคม 2538 ในฐานะแขกของวุฒิสภา ในการมาเยือนครั้งนี้เพื่อเป็นการกระชับความสัมพันธ์อันดีต่อกันเสมอมา ระหว่างประเทศทั้งสองซึ่งเน้นถึงความสามัคคีและมิตรภาพอันใกล้ชิดดุจญาติสนิทในอันที่จะส่งเสริมความร่วมมือซึ่งกันและกัน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวของทั้งสองประเทศ

นอกจากคณะจะได้เยี่ยมชมวิธุสภา โดยได้เข้าเยี่ยมชมการระ ฯพณฯประธานรัฐสภาแล้ว ยังได้มีโอกาสดำเนินทางไปดูงาน ณ ต่างจังหวัดและพบปะบุคคลสำคัญ อาทิ พลเอก ชวติต ชงใจยุทธ ในฐานะนายกสมาคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจไทย-จีน ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี และ ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

สรุปผลการประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ 1 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง)
วันศุกร์ที่ 14 กรกฎาคม 2538

ฯพณฯ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา เป็นประธานในที่ประชุม
ภายหลังจากที่เลขาธิการวุฒิสภาได้อ่านพระบรมราชโองการประกาศพระราช
กฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา พ.ศ. 2538 แล้ว ที่ประชุมได้รับทราบเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. พระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้ง นายบุญเล็ก ประเสริฐสุวรรณ เป็น
ประธานสภาผู้แทนราษฎร นายกรีฑ กงเพชร เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่
หนึ่ง และนายสุธรรม แสงประทุม เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง
2. พระบรมราชโองการประกาศตั้ง นายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี
3. รายงานผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538
4. สมาชิกวุฒิสภา ขอลาออกจากตำแหน่ง 2 คน คือ พลตำรวจโท วิโรจน์
เปาอินทร์ และพลตำรวจเอก บุญชู ว่างานนท์
5. เรื่องขอขยายระยะเวลาการปฏิบัติภารกิจของคณะกรรมการอิสระต่าง ๆ รวม
7 คณะ ซึ่งเป็นการขอขยายเวลานอกสมัยประชุม ประธานวุฒิสภาจึงอาศัยอำนาจตามข้อ
ตามข้อบังคับการประชุมฯ อนุญาตให้ขยายเวลาได้ตามที่ขอทุกคณะ
6. รายงานผลการตรวจสอบรายงานการรับ - จ่ายเงินของกองทุนสงเคราะห์
เกษตรกร และเงินกองทุนหมุนเวียนสำหรับอุตสาหกรรมในการหาปัจจัยการผลิต
ตามโครงการความช่วยเหลือเพื่อเพิ่มผลผลิตทางอาหารจากรัฐบาลญี่ปุ่นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2536

ต่อมาที่ประชุมได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ญัตติขอให้พิจารณาตั้งกรรมการเพิ่มใน
คณะกรรมการการเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ซึ่งนายพรม อิศรเสนา ณ อยุธยา
เป็นผู้เสนอ ซึ่งที่ประชุมได้มีมติให้ตั้งกรรมการในคณะกรรมการดังกล่าวเพิ่มขึ้น 2
คน คือ นายพรม อิศรเสนา ณ อยุธยา และนายพิระพงศ์ กิสรักดี และก่อนเลิก
ประชุมที่ประชุมได้ลงมติเลือก พลเรือเอก ประวิทย์ ศิวรักษ์ เป็นกรรมการในคณะ
กรรมการวิสามัญศึกษาความพร้อมในการใช้บังคับกฎหมาย วุฒิสภา แทนตำแหน่งที่
ว่างลง

สรุปผลการประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ 2 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง)
วันศุกร์ที่ 21 กรกฎาคม 2538

ฯพณฯ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา เป็นประธานในที่ประชุม เมื่อประชุมวุฒิสภาแล้วได้แจ้งเรื่อง สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีสวรรคต และได้เชิญสมาชิกวุฒิสภาขึ้น เพื่อถวายความเคารพและแสดงความไว้อาลัย เป็นเวลา 3 นาที จากนั้น ที่ประชุมได้รับทราบเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. พระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งรัฐมนตรี

2. กำหนดวันเวลาประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และกำหนดวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สองของรัฐสภาโดยสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติให้มีการประชุมในสมัยสามัญประจำปี สัปดาห์ละ 2 วัน คือ วันพุธ และวันพฤหัสบดี ตั้งแต่เวลา 13.30 นาฬิกา เป็นต้นไป และกำหนดให้วันที่ 1 มีนาคม เป็นวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปี ครั้งที่สองของรัฐสภา

ต่อมาที่ประชุมได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอเสนอญัตติให้วุฒิสภามอบหมายให้คณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติและกิจการของวุฒิสภาพิจารณายกร่างประกาศคำถวายราชสดุดีเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ซึ่งคุณหญิงมาลี สนิทวงศ์ ณ อยุธยา เป็นผู้เสนอ และลงมติให้คณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติและกิจการของวุฒิสภา ยกร่างประกาศคำถวายราชสดุดีเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี มีกำหนดระยะเวลาภายใน 1 สัปดาห์ แล้วนำเสนอดังวุฒิสภา

หลังจากนั้น ที่ประชุมได้พิจารณารายงานการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาพลังงานทดแทนในประเทศไทย ซึ่งคณะกรรมการการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงานพิจารณาเสร็จแล้ว และลงมติเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกต และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ เพื่อแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป

นอกจากนี้ ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติเรื่อง ขอเสนอญัตติตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาจังหวัดวศากษได้ตั้งแต่จังหวัดชุมพรลงไปให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งนายพิชัย วาศนาสง เป็นผู้เสนอ แล้วลงมติให้

ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน 24 คน เพื่อพิจารณาศึกษาข้อคดีดังกล่าว โดยมี กำหนดเวลา 180 วัน นับแต่วันที่วุฒิสภามอบหมาย พร้อมทั้งอนุมติให้ดำเนินกิจการนอกสมัยประชุมได้ และก่อนเลิกประชุมที่ประชุมได้ลงมติเลือก นายอารีย์ วงศ์อารยะ เป็นกรรมการการปกครอง และลงมติเลือก นายวิจิตร ศรีสอ้าน เป็น กรรมการการศึกษาและวัฒนธรรม แทนตำแหน่งที่ว่างในคณะกรรมการสอง คณะดังกล่าว

สรุปผลการประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ 3 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง)
วันศุกร์ที่ 28 กรกฎาคม 2538

ฯพณฯ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา เป็นประธานในที่ประชุม

หลังจากที่ประธานวุฒิสภากล่าวเปิดประชุมแล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาคำถวายราชสดุดีเฉลิมพระเกียรติแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติและกิจการของวุฒิสภาพิจารณาเสร็จแล้ว ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับคำถวายราชสดุดี ดังกล่าว และจากนั้นประธานวุฒิสภาได้เชิญสมาชิกขึ้นขึ้น เพื่อรับฟังคำถวายราชสดุดีเฉลิมพระเกียรติแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

ต่อมาที่ประชุมได้พิจารณารายงานการพิจารณาปรับปรุงข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภาให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติและกิจการของวุฒิสภาพิจารณาเสร็จแล้ว เมื่อที่ประชุมได้พิจารณาแล้ว จึงได้ลงมติในวาระที่ 1 รับร่างข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา พ.ศ. .... และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นพิจารณาจำนวน 21 คน โดยมีกำหนดการแปรญัตติภายใน 7 วัน จากนั้นที่ประชุมได้ลงมติเลือก นายไพโรจน์ ลำจำ และนายศิริชัย บุตกุล เป็น กรรมการในคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แทนตำแหน่งที่ว่าง และลงมติให้คณะกรรมการวิสามัญศึกษาวิเคราะห์และพิจารณาความเหมาะสมของแนวทางการเป็นไปได้ใน การโยกย้ายส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ไปตั้งที่ทำการนอกกรุงเทพมหานคร เพื่อประสิทธิภาพการทำงานและการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น ขยายเวลาการพิจารณาศึกษาร่างดังกล่าวออกไปอีก 60 วัน นับแต่วันที่ 29 กรกฎาคม 2538

อาลัย "สมเด็จพระย่า"

นับเป็นการสูญเสียครั้งใหญ่หลวงยิ่งในประวัติศาสตร์ไทย เมื่อสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้เสด็จสวรรคตเมื่อวันอังคารที่ 18 กรกฎาคม 2538 เวลา 21.17 นาฬิกา ณ โรงพยาบาลศิริราช หลังจากที่ทรงได้รับการรักษาด้วยอาการทางพระหทัยกำเริบ และพระอาการแทรกซ้อนมาเป็นเวลา 47 วัน ยิ่งความเศร้าสลดแก่เหล่าพสกนิกรชาวไทยทั้งแผ่นดินเป็นอย่างยิ่ง

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีหรือสมเด็จพระย่าของปวงชนชาวไทย เสด็จพระราชสมภพเมื่อวันอาทิตย์ที่ 21 ตุลาคม 2443 มีพระนามเดิมคือสังวาลย์ ตะละภัฏ เป็นบุตรของนายชูและนางคำ ซึ่งได้เสียชีวิตตั้งแต่พระองค์ยังอยู่ในวัยเยาว์ ทรงพบสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดลหรือสมเด็จพระมหิตลาธิเบศรคูสุลเดชวิกรม พระบรมราชชนกในสหรัฐอเมริกา ขณะทรงศึกษาต่อเป็นนักเรียนทุนพยาบาล หลังจากนั้น ได้ทรงเข้าพิธีอภิเษกสมรสที่วังสระปทุม เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2463 ทรงมีพระราชธิดาและพระราชโอรส คือ

1. สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดล เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
2. พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล
3. พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

หลังจากสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดลฯ สิ้นพระชนม์เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2472 จึงทรง
 รัชพระราชการเป็นทั้งพระชนกและพระชนนีเลี้ยงดูพระราชธิดาและพระราชโอรส
 ขณะมีพระชนมายุเพียง 29 พรรษา ต่อจากนั้น ในปี 2478 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้า
 เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ทรงสละราชสมบัติ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันท
 มหิดลทรงได้รับอัญเชิญเป็นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 8 ในขณะที่มีพระชนมายุ
 เพียง 9 พรรษา สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจที่
 สำคัญยิ่ง คือ เป็นผู้ถวายพระอภิบาลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผู้ทรงเป็นประมุขพระองค์ใหม่
 ของคนไทยในขณะนั้น นอกจากนี้ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล
 อดุลยเดชรัชกาลปัจจุบัน ก็ได้รับพระมหากรุณาโปรดเกล้าฯ เป็นผู้สำเร็จราชการแทน
 พระองค์ เช่น ในคราวพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐ
 อเมริกาและยุโรป เมื่อ พ.ศ. 2503 - 2504 สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราช
 ภากรกิจอย่างสมบูรณ์ ได้ทรงลงพระนามในกฎหมายและประกาศสำคัญหลายฉบับ อาทิ
 พ.ร.บ. ปราบการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า เป็นต้น

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงเป็นผู้สำเร็จราชการแผ่นดินที่เป็นสตรี
 พระองค์ที่ 3 ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ นับแต่สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ
 ในรัชกาลที่ 5 และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถในรัชกาลปัจจุบัน

นอกเหนือจากพระราชภารกิจอันใหญ่หลวงดังกล่าวแล้ว สมเด็จพระศรี
 นครินทราบรมราชชนนียังทรงปฏิบัติภารกิจในการที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนทั่วราชอาณาจักร
 ทรงห่วงใยในพสกนิกรผู้ยากไร้ ดำรงตะเวนชายแดน ทหาร และชาวเขา
 เป็นต้น ในปัจจุบัน มีมูลนิธิในพระราชูปถัมภ์จำนวน 16 แห่ง และสมาคมในพระ
 ราชูปถัมภ์อีกจำนวน 7 แห่ง นับได้ว่าสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงเป็นทั้ง
 แม่หลวงผู้ยิ่งใหญ่และสตรีทำงานอย่างแท้จริง

สารคดี

๖๖ ปี รัฐสภาไทย

(ต่อจากฉบับที่แล้ว ..)

รัฐสภาชุดที่ 5 สมาชิกแทนราษฎร

รัฐสภาชุดนี้มีสภาเดียวคือสภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกประเภทที่ 1 และสมาชิกประเภทที่ 2

สมาชิกประเภทที่ 1 มีจำนวน 96 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรง เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2489 โดยวิธีแบ่งเขตเลือกตั้ง แต่ละเขตเลือกตั้งมีผู้แทนราษฎรหนึ่งคน และถือจำนวนประชากรสองแสนคนคือผู้แทนราษฎรหนึ่งคน

สมาชิกประเภทที่ 1 ชุดนี้ ปฏิบัติหน้าที่ระหว่างวันที่ 6 มกราคม 2489 - 8 พฤศจิกายน 2490 อนึ่ง เมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2489 ในวันที่ 9 พฤษภาคม 2489 สมาชิกประเภทที่ 1 ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปในฐานะสมาชิกสภาผู้แทน

สมาชิกประเภทที่ 2 มีจำนวน 96 คน มาจากการแต่งตั้ง เป็นสมาชิกชุดเดิม 91 คน และได้มีการแต่งตั้งเพิ่มเติมอีก 5 คน เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2489 เพื่อให้มีจำนวนเท่ากับสมาชิกประเภทที่ 1

สมาชิกประเภทที่ 2 ชุดนี้ สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2489 เนื่องจากมีประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2489

รัฐสภาชุดที่ ๐ รัฐสภา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2489 กำหนดให้รัฐสภามีสองสภา คือ สมาชิกผู้แทนและวุฒิสภา

สมาชิกผู้แทน มีสมาชิกจำนวน 178 คน ประกอบด้วยสมาชิกประเภทที่ 1 ในรัฐสภา ชุดที่ 5 จำนวน 96 คน และได้มีการเลือกตั้งเพิ่มเติมขึ้นอีก 82 คน เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2489 เป็นการเลือกตั้งใน 47 จังหวัด เป็นการเลือกตั้งโดยตรง โดยวิธีแบ่งเขตเลือกตั้ง แต่ละเขตเลือกตั้งให้มีผู้แทนราษฎรได้หนึ่งคน

วุฒิสภา มีสมาชิกจำนวน 80 คน มาจากการเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทน เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2489

วุฒิสภาชุดนี้ปฏิบัติหน้าที่ระหว่างวันที่ 24 พฤษภาคม 2489-8 พฤศจิกายน 2490

รัฐสภาชุดที่ 6 ได้สิ้นสุดลงโดยการยึดอำนาจการปกครองประเทศเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2490 โดย "คณะทหารของชาติ" ภายใต้การนำของ พลโท ผิน ชุณหะวัณ

รัฐสภาชุดที่ 7 รัฐสภา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2490 กำหนดให้รัฐสภา มีสองสภา คือ วุฒิสภา และสภาผู้แทน

วุฒิสภา มีสมาชิกจำนวน 100 คน มาจากการแต่งตั้ง เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2490 วุฒิสภาชุดนี้ปฏิบัติหน้าที่ระหว่างวันที่ 18 พฤศจิกายน 2490 - 29 พฤศจิกายน 2494

สภาผู้แทน มีสมาชิกจำนวน 99 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรง เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2491 โดยวิธีรวมเขตจังหวัดและถือจำนวนประชากรสองแสนคนต่อผู้แทนราษฎรหนึ่งคน

ในวันที่ 5 มิถุนายน 2492 ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นใน 19 จังหวัด จำนวน 21 คน โดยวิธีรวมเขตจังหวัด และถือประชากรหนึ่งแสนห้าหมื่นคนต่อผู้แทนราษฎรหนึ่งคน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2492

อนึ่ง เมื่อประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2492 รัฐธรรมนูญกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาผู้แทนอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนครบวาระ

ในช่วงรัฐสภาชุดที่ 7 นี้ ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2491 จึงเป็นผลให้มีการตั้งสภาร่างรัฐธรรมนูญเพื่อทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญถาวร (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2492)

รัฐสภาชุดที่ 7 ได้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2494 โดยการยึดอำนาจการปกครองประเทศของ "คณะบริหารประเทศชั่วคราว" ภายใต้การนำของ พลเอกผิน ชุณหะวัณ

รัฐสภาชุดที่ 8 สมาชิกแทนราษฎร

การยึดอำนาจการปกครองประเทศเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2494 คณะบริหารประเทศชั่วคราว ได้บำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับลงวันที่ 10 ธันวาคม พุทธศักราช 2475 มาใช้บังคับใหม่ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 กำหนดให้มีสภาเดียว คือสภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยสมาชิก 2 ประเภท คือสมาชิกประเภทที่ 1 และสมาชิกประเภทที่ 2

สมาชิกประเภทที่ 1 มีจำนวน 123 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรง เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2495 โดยวิธีรวมเขตจังหวัด และถือเกณฑ์ประชากรหนึ่งแสนห้าหมื่นคนต่อผู้แทนราษฎรหนึ่งคน

สมาชิกประเภทที่ 1 ชุดนี้ ปฏิบัติหน้าที่ระหว่างวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2495 - 25 กุมภาพันธ์ 2500 สิ้นสุดลงตามวาระ เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2500

สมาชิกประเภทที่ 2 มีจำนวน 123 คน มาจากการแต่งตั้ง เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2494 เมื่อสมาชิกประเภทที่ 1 พ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว สมาชิกประเภทที่ 2 ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไป

รัฐสภาชุดที่ 9 สมาชิกแทนราษฎร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2495 กำหนดให้มีสภาเดียว คือสภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วย สมาชิก 2 ประเภท คือ สมาชิกประเภทที่ 1 และสมาชิกประเภทที่ 2

สมาชิกประเภทที่ 1 มีจำนวน 160 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรง เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2500 โดยวิธีรวมเขตจังหวัด ถือจำนวนประชากรหนึ่งแสนห้าหมื่นคนต่อผู้แทนราษฎรหนึ่งคน

สมาชิกประเภทที่ 2 มีจำนวน 123 คน มาจากการแต่งตั้ง เป็นสมาชิกประเภทที่ 2 ชุดเดิม สภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุดโดยการยึดอำนาจการปกครองประเทศของคณะทหารภายใต้การนำของ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2500

ปกิณกะ

รัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา

ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2538 มาตรา 133, 135, 138 และมาตรา 178 พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการเรียกประชุมรัฐสภา ทรงเปิดและปิดประชุมรัฐสภา

ภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก การเรียกประชุมดังกล่าวให้กระทำโดยพระราชาคณะผู้ใหญ่

พระมหากษัตริย์จะได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงทำรัฐพิธีเปิดประชุมสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งแรก ด้วยพระองค์เองหรือจะโปรดเกล้าฯ ให้พระรัชทายาทซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วหรือผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้แทนพระองค์มาทำรัฐพิธีก็ได้

นับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข จนถึงปัจจุบันนี้นั้นรัฐพิธีเปิดสมัยประชุมรัฐสภาจะกระทำ ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระราชวังดุสิตเสมอมา โดยสำนักพระราชวังจะออกหมายกำหนดการเสด็จพระราชดำเนินเปิดประชุมรัฐสภา ผู้ที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททุกคนแต่งกายเครื่องแบบเต็มยศ สวมสายสะพายสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินถึงพระที่นั่งอนันตสมาคม ทรงเสด็จพระราชดำเนินขึ้นประทับเหนือพระที่นั่งพุดตานกาญจนสิงหาสน์บนพระราชบัลลังก์ภายใต้พระนพปฎลมหาเศวตฉัตรแวดล้อมด้วยเครื่องประกอบพระบรมขัตติยราชอิสริยยศ ในพระวิสุตฯ ขณะที่ผู้มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททั้งหลายรอเฝ้าฯ อยู่ภายในท้องพระโรง หน้าพระวิสุตฯ เมื่อประทับพระราชบัลลังก์เรียบร้อยแล้ว มหาเด็กรัวกรับ ชาวม่านโขพระวิสุตฯ ชาวพนักงานประโคมกระทั่งแตรมโหระทึก ทหารกองเกียรติยศถวายความเคารพ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี เมื่อสุดเสียงประโคมแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริเปิดประชุมรัฐสภา จบแล้ว มหาเด็กรัวกรับ ชาวม่านโขพระวิสุตฯ ชาวพนักงานประโคมกระทั่งแตรมโหระทึก ทหารกองเกียรติยศถวายความเคารพ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินกลับลงจากพระที่นั่งอนันตสมาคม ประทับรถยนต์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนินกลับเป็นอันเสร็จรัฐพิธี

๒๕๖๖ ศัพท์รัฐสภา

เรียกประชุมรัฐสภา

การเรียกประชุมรัฐสภา เป็นการเรียกให้สมาชิกรัฐสภาอันประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มาประชุมเพื่อกำหนดหน้าที่ในทางนิติบัญญัติซึ่งในบทบัญญัติรัฐธรรมนูญถือเป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์โดยเฉพาะ ซึ่งจะกระทำเป็นพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา

- ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2538 ได้บัญญัติว่า ภายในสามสิบวันนับตั้งแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก โดยพระมหากษัตริย์จะเสด็จพระราชดำเนินมาทรงทำรัฐพิธีเปิดประชุมสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งแรกด้วยพระองค์เอง หรือจะโปรดเกล้าฯ ให้พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิภาวดีรังสิต หรือผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้แทนพระองค์มาทำรัฐพิธีก็ได้

- วันที่เรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกดังกล่าว ให้ถือเป็นวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง ส่วนวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สองของรัฐสภา ให้สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนด

- ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญของรัฐสภาสองสมัย สมัยหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดเวลาเก้าสิบวัน แต่พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าฯ ให้ขยายเวลาออกไปก็ได้ แต่ในกรณีเมื่อมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งรัฐพระมหากษัตริย์จะทรงเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญก็ได้ หรือในอีกกรณีหนึ่งสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสองสภารวมกัน หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้นำความกราบบังคมทูล เพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญก็ได้

รัฐสภา

นานาชาติ

สาธารณรัฐเลบานอน

ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกติดกับทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ทิศตะวันออกติดกับซีเรีย
เมืองหลวงชื่อ เบรุต มีประธานาธิบดีเป็นประมุขของประเทศ คนปัจจุบันคือ Mr. Elias
Hrawi รัฐสภาเป็นระบบสภาเดี่ยว คือสภาผู้แทนราษฎร มีสมาชิกจำนวน 128 คน
ประกอบด้วยบุคคลจากหลายเชื้อชาติ ศาสนา เนื่องจากสภาพสังคมเป็นลักษณะพหุภาคี
ซึ่งส่วนมากจะเป็นชาวมุสลิมนิกายต่างๆ และคริสเตียนมาโรไนท์ มีวาระการดำรง
ตำแหน่งคราวละ 4 ปี เลือกตั้งครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ 23, 30 สิงหาคม และวันที่ 6, 11
กันยายน 2535 ประธานสภาผู้แทนราษฎร คือ Mr. Nabih Berri

รัฐสภาเลบานอน

ข้อเสนอแนะ หรือความเห็น เพื่อการจัดทำที่สมบูรณ์ รวมทั้งคำถามหรือข้อสงสัยในสาระ "สารคดีสภา

โปรดติดต่อ : กองการประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ถนนอุษทองใน กท 10300 โทรศัพท์ 244-1557 - 60

พิมพ์ที่กองการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. 244-1741